

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Didaci Covarrvvas A Leyva Toletani Episcopi Segobiensis
... Opera Omnia**

**Covarrubias y Leyva, Diego de
Antverpiae, 1610**

Quibus verbis sponsalia contrahuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96556](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96556)

CAPVT III

Quibus verbis sponsalia contrahuntur.

S V M M A R I A.

- 1 Sponsalia contrahuntur verbis, ex quibus futurus coniugalis consensus promittitur.
- 2 Sponsalia verbis presenti consensui apta contracta, que tamen a tate impediendo non possunt esse de presenti, ex iuris interpretatione erunt de futuro.
- 3 Vera ratio ad textum in cap. unico. §. 1. de despons. impub. in sexto.
- 4 Actus si non valet ut agitur, valet ut valere potest.

His verbis, quibus ad futurum matrimonium consensus promittitur, vera sponsalia contrahuntur. capit. penult. vbi notant Abb. & Praposi. cap. ex literis S. Syluani, capit. fin. de sponsa. cap. in aut. de probat. & ibi Abb. illis autem verbis, quibus coniugalis consensus significatur, impediendo tamen a tate defectu, legitimus ad matrimonium non censetur, contrahuntur sponsalia iuris interpretatione: quoniam ex conceptis verbis matrimonium censendum foret. cap. unico. §. 1. de despons. impub. in 6. & ante illum text. probatur idem in cap. a nobis. secundum Praposi. ibi & in cap. attestaciones. & in cap. fin. eod. tit. tametsi ex antiquioribus quidam nec sponsalia contrahi existimabant, quando minores etate ad matrimonium requiritur, per verba coniugio apta contraxerunt: ex eo enim, quod actus intentus minime valebat vt matrimonium impediendo etatis defectu. nec valere debebat, ille actus eo modo, quo fieri poterat, nempe vt sponsalia, que admodum disputat gloss. in dict. cap. a nobis. cuius controuersiam refert gloss. in cap. unico. de despons. impub. in sexto. vers. de futuro. Nec videtur procedere illius textus decisio, si aduertamus ad opinionem Bart. que Communis est in l. 1. §. si quis ita. ff. de verb. obligat. vbi scribit per illum text. actum eo modo, quo agitur inualidum, minime valere eo modo, quo fieri recte potuit: si tractetur de obligatione contrahenda, que a duorum voluntate pendet. idem probare videtur text. in l. eo tempore. vers. si ad iudicem. ff. de peculo. & lege 1. §. deinde. ff. quod inusu. cum ergo actus hic pendat a voluntate duorum, & agatur de obligatione contrahenda, nec vt factus est, valere potuit, scilicet, ad matrimonium, nequam potest prodesse debet ad sponsalia, que contrahi recte poterant: qua ratione ne ab illius §. 1. de cessione discederet noister Coriphæus Panorm. in capit. cum super. de offic. deleg. illum text. contra Barto. & communem notat ab eadem opinione recedens. Verum, quia Barto. opinio iure recepta videtur, conuenit, vt ad illum text. in dict. §. 1. aliquot rationes assignemus, ne subuertat que diu a Iurifconsultis recepta sunt, & primo Alexand. colum. 3. Socin. col. penult. lafon. num. 9. Lanc. Galiaul. conclus. 7. in dict. §. si quis ita. & Franc. in dict. cap. unico. §. 1. col. 1. Anton. & Praposi. in dict. cap. a nobis. & Felin. in cap. cum super. col. 3. intelligere videntur text. in dict. §. 1. quando actus non valet, vt agitur, ex defectu cause efficiens, id est, personæ, quo casu actus deficiens in causa efficiens, valet eo modo quo agi potuit, si non valet vt agitur, etiam si tractemus de actu a duorum voluntate dependenti, atque ex Bart. in d. §. si quis ita. colligunt hunc intellectum iuniores quidam paulo ante citati. Bar. tamen loquitur, quando tractatur de obligatione dissoluenta, fauore liberationis: tunc etenim actus, qui non valet, vt fit a defectu personæ, & sic causa efficiens, valet eo modo, quo fieri potuit. l. quacunque ratione. ff. de procurat. non autem loquitur Barto. quando agitur de contrahenda obligatione: vt ibi perpendunt Alcia 7. conclusi. & Cort. conclusi. 8. qui allegat text. in cap. ex parte de conc. prob. & in l. maritus. C. de procur. ad probandum, quod actus inualidus, vt fit propter defectum cause efficiens, non valet, vt fieri poterat, quando agitur de obligatione contrahenda, & quamuis Crotto respondere poteram, tamen quia hoc ipsum est, quod Barto. voluit, atque in dubium reuocari poterat communis opinio, quod modo tractare non vacat: sit secundus intellectus ad text. in dict. cap. 1. §. 1. vt procedat matrimonii fauore: qui fortasse quibusdam non placebit, quippe quibus huiusmodi responsiones ratione iusta destitute minime applaudant. Potest igitur tertio ille text. intelligi, vt eius decisio locum habeat optimo iure, quia sub contractu matrimonij etiam sponsaliorum euentio comprehenditur: vbi enim id, quod fieri poterat sub eo quod fit, includitur, actus inualidus eo pacto, quo fit, valet eo, quo fieri poterat. l. 1. a Augusti. ff. de seruit. vbi Angel. Alb. Flor. & communis hoc ipsum notant, & sequuntur Doctores in dicto. §. si quis ita. Hinc et clari potest.

num decidendi ratio. quam Crotto in dicto §. si quis ita. conclusi. on. 8. reddit. & ante eum opinor Ioann. Monac. Domin. in dicto cap. unico. §. primo. eiusdem sententia fuisse: nec detrectat Henric. qui in dicto cap. 1. a nobis. dixit, illum §. primum procedere ob intentionem contrahentium, qui videtur sponsalia voluisse contrahere, casu quo matrimonium foret. Quibus igitur verbis sponsalia contrahuntur, ex dicta legis regula constat, quam diligentius tractabimus, vbi, quibus verbis matrimonium contrahatur, explicabimus.

CAPVT IV.

De sponsaliorum effectu & vinculo.

S V M M A R I A.

- 1 Promittens contractum agere, licet nondum ex hoc contraxerit, contrahere tamen tenetur.
- 2 Promittens aliquam faminam ducere in uxorem, etiam absque iuramento, eam accipere tenetur præsente coniugali consensu, alioquin mortale crimine committit.
- 3 Sponsio prima futuri coniugalis consensus, presertim secunda etiam iurata.
- 4 Ecclesia nec vult nec potest secusso consensu eorum, qui coniungendi sunt, matrimonium efficere.
- 5 vera interpretatio cap. requisit. de sponsal.
- 6 Matrimonium metu contractum est nullum omnino, etiamsi vim passus coactus sit eam uxorem accipere, cui prius coniugalem consensum promiserat.
- 7 Ecclesia tolerat quandoque minus malum, vt maius euitetur.
- 8 Fornicatio simplex peccatum mortale est. & iure naturali prohibita.
- 9 Concubina que dicitur, & quo pacto meretrices in republica tolerentur.
- 10 Lupanaria an toleranda.

DE sponsaliorum effectu & obligatione acturus illud præmittit, quod is, qui sponsalia contraxerit, tenetur coniugalem consensum præstare, & sic promissum absolute: in ceteris enim contractibus, is qui contrahere promittit, licet nondum ex hoc contraxerit, contrahere tamen tenetur. l. si fideiussor. §. meminisse. ff. de legat. 1. l. si quis stipulatus sit Stichum. §. ultimo. ff. de verb. obligat. qui enim promittit fideiubere: & si vere fideiussor non sit, tenetur tamen fideiubere: & qui locare promittit, locare tenetur. l. in bona fidei. §. si tamen. ff. de eo quod certi. loc. & qui vendere promittit, vendere tenetur. not. in leg. si sterilis. §. penultimo. ff. de act. empiri. Bartolus & alii in l. si cum. §. qui iniuriam. ff. si quis caus. ex quo patet, promittentem aliquam in sponsam accepturum nondum sponsalia contraxisse, sed sponsaliorum contractum promississe, vt docet Vincent. quem ibi sequitur Ioann. Andre. in cap. si inter. de spon. Henric. in cap. si quis fidem. penultim. col. eodem tit. Nicol. Milis in repert. in verbo sponsalia non contrahuntur & Andr. Tiraquell. lib. 2. de retr. act. §. fin. numer. 53. longe equidem distat promissio contrahendi ab ipso contractu, etiam si promissio sit facta cum iuramento. vt tradit Nic. Boer. dem. 3. colum. 1. & 2. dicens, ex hoc filiam, que iuramento prestito promittit renuntiare bonis paternis, non teneri ad renuntiandam iuramento adiecto, sed satis esse simpliciter renuntiare. Qua de re modo non disputo, eam tractaturus in cap. quamuis pactum. de pactis, in sacro. in initio 3. part. numer. 3. Sed tamen in matrimonij contractu constat, omnino debere illud contrahere eum, qui promittit aliquam in uxorem accipere. textus est in cap. ex literis S. Siluani. in cap. sicut. in cap. requisit. de sponsa. & in cap. 2. eodem tit. licet in hac promissione iuramentum præstitum non fuerit, probat text. in cap. de illis. el. 1. versic. mulierem. de despons. impub. vbi hoc notat Abb. post Hostien. & Henr. idem Abb. in dict. cap. ex literis col. 2. optimus textus in cap. iuramenti. 22. q. 5. vnde mortaliter peccat sponsus, qui non vult coniugalem consensum præstare. Thom. in 4. dist. in 2. 7. quest. 2. colum. 1. Flo. 3. part. tit. 1. cap. 18. §. fin. Sylu. in ver. sponsalia. qu. 4. & probatur in cap. 1. de sponsa. duo. notat Fel. in cap. 1. de paci. 6. declarat. Imo iure tenetur quis primam sponsam, cui fidem dedit futuri consensu, absque iuramenti religione, uxorem accipere, etiam si post prima sponsalia alteri eadem sub iuramenti vinculo præstiterit, notant Innoc. Ioan. Andr. Abb. Prap. & Rauen. in cap. sicut. de sponsa. Floren. in d. §. fin. Regia. lib. 8. tit. 1. part. 4. quorum sententia plurimum probatur ex Thom. & Palud. in 4. dist. 28. q. 1. afferentibus, sponsalia de futuro non efficere matrimonium, ex eo quod postmodum iure iurando firmentur: vnde in propria questione non dissoluantur prima sponsalia per secunda iure iurando prestito contracta ad hoc. Respondit, quod notant Hostien. Anton. Abb. & alii, iuramentum dicitur non obligare, nisi iuramentum dicitur ad seruare re-